

Obsah.

Starý Andrej Dubrovský cítí, že se jeho život již ku konci chýlí; povolá tedy svého syna Vladimíra domů, představí jej svým poddaným jako nastávajícího pána a svěří se mu, že pravým původcem jeho útrap je sousední šlechtic, generál Trojekůrov. Byli to druhdy nejlepší přátelé a již měli umluveno, že spanilá dcerka generálova, Máša, půjde s Vladimírem k oltáři; v tom zlí lidé se mezi ně vložili, a pánovitý Trojekůrov stíhal svého bývalého přítele tak bezohledně a krutě, až mu soudem vyrval jeho statek. Sám mu přichází oznámit, že nad ním při vyhrál, a nyní, když dokázal, že je mocnější, vrací mu statek a nabízí mu ruku k smíření. Starý Andrej s rozhořčením odmítá ruku, jež jej k smrti uštvala, načež Trojekůrov v hněvu odkvapí, a Andrej mrtvicí raněn zemře.

Na nádvoří statku Dubrovských lid oplakává smrt starého Andreje, otce všech dobrotivého, a hrozí se nejisté budoucnosti; v tom ze statku zazní rozpustilý zpěv, smích a cinkot sklenic. Hodují tam úředníci, kteří přišli statek zabavit; za chvíli vyjdou všichni opilí a z nich soudce předčítá lidu rozsudek, dle něhož statek Dubrovských se všemi poddanými náleží generálu Trojekůrovi. Lid se proti tomu bouří a zuřivě se vrhne na úředníky, jež před jistou záhubou zachrání mladý Vladimír Du-

brovský tím, že svou autoritou hněv lidu ukrotí. Buriči se rozejdou, setmí se, jen okna na statku jsou osvětlena, kde dále hodují opilí úředníci. Nejvěrnější sluhové domu Dubrovského nemohou snést pohany, učiněné jejich pánu, ozbrojí se sekerami proti úředníkům, ale Vladimír je zadržel. Vída, že proti hněvu lidu všecko vymlouvání je marno, svoluje k tomu, aby statek byl zapálen, úředníkům však aby odchod byl přán. Sluha Archip to sice slíbí, jde však a zamkne všechny dveře, tak že úředníci v požáru uhoří.

Vladimír Dubrovský s věrným svým lidem uchýlí se před trestem do hustých lesů, kde žije jako obávaný náčelník banditů. Jednoho dne mladá dcera Trojekůrova, Máša, vyšla si se svými družkami do lesů na houby: dívky si právě usedly do trávy, přebírají houby, polohlasem si propěvují, a důvěrná družka Mášina, Táňa, zmiňuje se též o Dubrovském, jenž s Archipem v křoví je skryt a naslouchá rozmluvě dívek. Tu slyší, jak jemnocitná Máša oplakává krutý jeho osud, jak touží po tom, aby mohla jednou napravit křivdu, již se její otec na statku a cti Dubrovských dopustil. Dubrovský je dojat do nejhlubší duše, zůstane však v skrytu nepozorován a zřídí vše, aby dívky měly z lesa volný odchod. Sotva že dívky zmizely, blíží se sbor loupežníků se smíchem a bujným veselím. Padl jim totiž do rukou komický patron, francouzský učitel Desforges, ubírající se právě za svým povoláním do rodiny Trojekůrovy. Toho použije Dubrovský, zaplatí učiteli zpáteční cestu do Francie, vezme jeho dokumenty, a pod jménem francouzského učitele Desforgesova představí se v domě Trojekůrově, kdež je vlídně přijat.

Duchaplný učitel krásné základy není lhostejným, ale Trojekůrov slíbil již svou dceru knížeti Verejskému, pánu

silně obstárlému, jež Máša s rozhořčením odmítá, čehož je Dubrovský tajným svědkem. Trojekůrov tvrdě stojí na svém a v hněvu jí hrozí, že hned druhého dne s knížetem ji zasnoubí.

Hrozbu svou též splní. V nádherně osvětleném parku před domem Trojekůrovým koná se zasnoubení v přítomnosti četných a vzácných hostí; v nejbujnějším veselí vejde kapitán četnictva se zprávou, že je na stopě nebezpečnému náčelníku banditů, Dubrovskému. Trojekůrov se smíchem odmítá domněnku kapitána, že bandita by byl v jeho domě mezi hostmi svatebními; ale kapitán stojí na svém a zjevně ukazuje na Dubrovského jako na individuum podezřelé. Archip oznamuje Dubrovskému, že celý dům je obklíčen strážemi, a vybízí jej k rychlému útěku; leč Dubrovský chce ještě promluvit s Mášou, již prozradí v osudné té chvíli své pravé jméno. Máša v prvním okamžiku zděšeně ustupuje, znenáhla se však vzpamatuje, a vyznáním lásky z úst Dubrovského tou měrou jest dojata, že chce s milovaným mužem přehnouti v cizinu. Ale je pozdě. Stráže prohledávají park, Dubrovský odkvapí, a Máša skryje se v besídce. Hluk kolem roste, v dálce slyšeti hvízdání s různých stran, pak zazní stfelná rána. Dubrovský vyrazí hledaje úkrytu; je raněn, padne na zem a stěží se dovléče k besídce, z níž vyběhne Máša. Objímá raněného, jenž zemře, a před tváří všech hostí, před otcem a snoubencem jako smyslů zbavená klesne na tělo Dubrovského.